

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Pharisæi tempore Christi, licet enim multa de lege verba facerent, & clavem scientiæ sibi arrogarent, Luc. 11. v. 52. attamen umbras montium homines putabant, i. e. fermento suo Pharisæico omnia corruperant, rescindentes verbum Dei per traditiones suas, Marc. 7. v. 13. quin & Christum ipsum aspernabantur, qui tanquam vera lux omnem hominem illuminaturus in mundum venerat, Joh. 1. v. 9. tenebras magis diligentes, quam lucem, Joh. 3. v. 19. & perseverantes in cœcitate hâc, donec infernalis Abimelech in exitium eos præcipitavit, & in direptâ eorum urbe sal dispersit, h. e. planè desolavit, quæ desolatio quoque ad finem perseverabit, Dan. 9. v. ult.

In Prælectâ Pericope, quempiam ex illis, nomine Nicodemum, in corde suo convictum, noctu Christum accessisse audimus, metuentem, ne fortè à Collegis suis excommunicaretur, ut decretum illis erat, Joh. 9. v. 22. Attamen hâc ratione ad agnitionem veritatis pervenit, ubi ex adverso reliqui omnes, velut Ducees cœcorum in foveam ceciderunt, Matth. 15. v. 13. nempe in foveam æternæ damnationis, in quâ non est aqua, Zach. 9. v. 11. Esa. 30. v. ult.

Videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

Celebramus hodie solenniter Festum SS. Trinitatis, ubi consideramus, quomodo Deus unus in essentia & trinus in personis sit; quod quidem Mysterium

rationi nostræ comprehensibile non est. Ideoque pii Veteres Nicodemum nobis proposuerunt, ut exemplo ejus cautiore redditi, captivemus rationem nostram in obsequium Christi, 2. Cor. 10. v. 5. Beati enim qui non viderunt, & crediderunt, Joh. 20. v. 29.

Querela respicit

I. *Humanam timiditatem*, quam in Nicodemo deprehendimus. Noctu etenim accessit Christum, ne fortè proderetur, ubi tamen melius fecisset, si omni metu seposito, Christum publicè professus fuisset. Corde enim creditur ad justitiam: ore confessio fit ad salutem, Rom. 10. v. 10. Non igitur hoc exemplum consignatum est in sequelam, sed in medelam, ut sciamus, Christum patienter laturum infirmitatem nostram, nec nos propterea abjecturum esse, juxtâ promissionem Joh. 6. v. 37.

Viderint hîc, qui cum Pontificiis hæcenus hypocriticè collaserunt, ut & ipsi Nicodemi exemplo instructi, sicut ille corpus Christi publicè tandem terræ mandavit, Joh. 19. v. 39. eundem similiter confiteantur, ne ceu repidi ex ore Christi evomantur, Apoc. 3. v. 16. Luc. 9. v. 26.

Quam verò excusationem illi afferent, qui noctu quidem cum Nicodemo egrediuntur: sed non ad Christum, verum ad meretrices, ut scortatores & mæchi, qui observant crepusculum, Job. 24. v. 15. aut ad collufores & epulones, & sic tandem cum uxore & liberis ad incitas rediguntur, juxtâ illud Salomonis, Prov. 23. v. 20. Joh. 3. v. 20.

Sicut igitur gratiâ Dei filii lucis sumus, Luc. 16. v. 8. non noctis neque tenebrarum, 1. Thess. 5. v. 5. ita abjiciamus opera tene-

renebrarum, & induamur arma lucis, Rom. 13. v. 13. sic aliquando ex infaustâ hâc mundi Ægypto, qui & ipse terra tenebrosa dicitur, Job. 10. v. 21. in cœlestem Hierosolymam transferemur: ubi non ultrâ nox erit: sed gloria Domini illuminabit electos, Apoc. 22. v. 5. ut & ipsi lux sint in Domino, Eph. 5. v. 9. fulgentes sicut Sol in Regno Patris eorum, Matth. 13. vers. 43.

II. *Connexam stupiditatem*, ratione cujus ea, quæ sunt Spiritus Dei, non percipimus, 1. Cor. 2. v. 14.

Nicodemus Princeps Phariseorum erat, & tamen ad eum malè fundatus in fide suâ, ut Christus eum propterea reprehendens dicat: Tu es Magister in Israel, & hæc ignoras?

Id hodie tenus nimis familiare in mundo est. Et sicut Apostolus Athenis aram reperit, quam Deo ignoto consecraverant, Act. 17. v. 23. Ita hodie in medio orbe Christiano illa exstat, ubi stultorum pluri inveniuntur, dicentium in corde suo, non est Deus, Psal. 14. v. 1. & licet ore confiteantur, se nosse Deum, tamen factis negant, Tit. 1. v. ult. suntque ut plurimum opulentiores & potentiores in mundo. Non enim multi sapientes secundum carnem, 1. Cor. 1. v. 26. seqq.

Hi quia Deum ignorant, vicissim hanc sententiam ex Christi ore audient: Non novi vos, discedite à me omnes qui operamini iniquitatem, Matth. 7. v. 23.

III. *Carnalem nativitatem*. Quod enim natum est, ait Christus, ex carne, caro est, & ita minus aptum ad Regnum cœlorum. Hoc à peccato oritur. Sicut enim pri-

mus noster Parens Adam liberos genuit post lapsum, non ad Dei, sed suam imaginem, Gen. 5. v. 3. ita adhuc hodie, omne figmentum cogitationum cordis nostri tantummodò malum est omnibus diebus, Gen. 6. v. 5. Caro enim concupiscit adversus Spiritum, & Spiritus adversus carnem: hæc sibi invicem adversantur, Gal. 5. v. 17. ut non abs revocemur: Generatio mala & adultera, Matth. 12. v. 39. naturâ filii iræ, Eph. 2. v. 3. quin & abominabiles in oculis Dei, Job. 15. v. 16. deteriores irrationabilibus pecoribus, genitis in captivitate & perniciem, 2. Petr. 2. v. 12. Neque enim bellua ad eum sæva, canis non æquè invidus, felis non tam infidelis, lupo non ad eum rapax, vulpes non tam astuta, basiliscus non tam venenosus, sus non æquè lutulenta ac homo, qui tamen ad imaginem Dei creatus, meritò rationabiliter agere, & peccatis resistere deberet, ne regnent in mortali suo corpore, Rom. 6. v. 12.

Quod si Protoplasti nostri in statu innocentie perstitissent, & imaginem Dei conservassent, beatissimi fuissent, & procul ab omni miseria cum omnibus posteris suis, è terreno Paradiso, in æternam salutem translati fuissent: Quia verò malitiosè à creatore se averterunt, & ad nutum Diaboli de fructu vetito comederunt, vanâ spe illecti, quod Deo similes sint eo usuri, imagineam quoque Dei cum omni concreata sanctorum & justitiâ amiserunt: & loco ejus successit cœcitas in intellectu, ut non sapiamus ea, quæ Dei sunt, sed ea, quæ hominum, Matt. 16. v. 23. repugnantia in voluntate, ut ea semper ad malum prona sit, Gen. 6. v. 3. & prava concupiscentia in corde, ut post lapsum homo nihil aliud sit, quam Deca-

logus inversus, qui semper nititur in verum, cupitque negata, Rom. 7. v. 22.

Quin & tota hominis natura pôst lapsum adeò depravata est, ut jam non Dei, sed Satanæ imaginem geramus. Qui enim peccatum facit, ex Diabolo est, 1. Joh. 3. v. 8. seqq.

Omnes igitur ratione carnalis nativitas nostræ damnatemur, nisi Deus pro infinita misericordia sua, lavacrum regenerationis instituisse, ubi à peccatorum reatu abluti, ad vitam æternam renascimur, & in fœdus divinæ gratiæ recipimur. Quicunque enim in Christum Jesum baptizati estis, Christum induistis, Galat. 3. v. 27. Agnoscamus id grata mente, cum Petro dicentes: Benedictus Deus & Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos &c. 1. Petr. 1. v. 3. seqq.

De Secundo.

Sequitur *Medola*, quæ fuit

I. *Ex Nicodemæ admessione.* Nocturnum enim Christum accedit, & tamen ei gratus est, ut inveniat, quod quærit, & accipiat, quod cupit.

Tibi quoque mi Christiane! gratiæ ostium semper patefcit, ut quando cunque veneris, misericordiam consequaris, & gratiam invenias, in auxilium opportunum, Hebr. 4. v. ult.

Nehemias coràm Deo, nocte & die, pro filiis Israel oravit, & ipse annuit precationi ejus, Nehem. 1. v. 6.

Idem fecerunt Cives Bethulienses ab Holoferne obsessi, Judith. 6. v. ult.

Rex David non modò manè ejulavit, Psal. 55. v. 18. sed & per singulas noctes

lectum lacrymis rigare solitus fuit, Psal. 6. v. 7.

Idipsum nos quoque faciamus. Non enim dormitat, neque dormit, qui custodit Israël, Psal. 121. v. 4. sed ut olim Israelitas per diem in columnâ nubis, & per noctem in columna ignis præcessit, Exod. 13. v. 21. ita neque nos derelicturus sed potius valida sua dextra nos sustentaturus est, ne per diem Sol nos urat, neque Luna per noctem, custodiet potius nos ab omni malo: custodiet animam nostram, custodiet introitum & exitum nostrum, Psal. 121. v. ult.

II. *Ex Baptismi descriptione*, cui hîc regeneratio attribuitur, quando hîc Christus gemino juramento adseverat: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu non potest introire in Regnum Dei. Ex quo è contrario consequitur, quod, ubi regeneratio hæc ritè in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti juxta admonitionem Christi instituat, certò & infallibiliter vita æterna speranda sit. Hinc Theophylactus; *Adam cælos clausit, sed per baptismum aperiuntur.* Tota enim SS. Trinitas in cujus nomen baptizamur, præstò est, & in baptizando regenerationem efficaciter operatur, unde et è Veteres dixerunt: Pater donat, Filius acquirit, Spiritus sanctus confirmat. Uti que Pater donat: nempe ut Basilius loquitur, *πλασιν και αναπλασιν*, generationem & regenerationem. Plasmatur enim nos in utero matris, Job. 10. v. 8. & quod ad regenerationem necessarium est, ordinar. Hinc Paulus, Gal. 4. v. 4.

Filius idem acquisivit, & efficit, ut patris his thesauris, per baptismum fruamur. Mundat quippè nos lavacro aque in verbo,